

IJTIMOY PEDAGOGIKA TAMOYILLARINI

Shakir Mamataliyevich Urishov
Ipak yo'li inavatsiyalar universiteti

Annotatsiya:

Ijtimoiy pedagogika ta'lim va ijtimoiy ishlarga yaxlit yondashuv bo'lib, munosabatlar, shaxsiy rivojlanish va ijtimoiy adolat muhimligini ta'kidlaydi. Ushbu maqola ijtimoiy pedagogikaning asosiy tamoyillari, uning nazariy asoslari va turli sharoitlarda amaliy qo'llanilishini o'rganadi. Ijtimoiy pedagogikaning asosiy tamoyillarini o'rganib chiqib, biz ushbu dinamik sohani va uning shaxslar, jamoalar va jamiyatlarga potentsial ta'sirini chuqurroq tushunishni maqsad qilganmiz.

Kalit so'zlar: Ijtimoiy pedagogika, yaxlit rivojlanish, muvozanat, nazariy asoslar, gumanistik psixologiya, ezgulik.

Kirish:

Ijtimoiy pedagogika ko'p tarmoqli soha bo'lib, u yaxlit rivojlanish va farovonlikka ko'maklashish uchun ta'lim, psixologiya, sotsiologiya va ijtimoiy ishning g'oyalariga tayanadi. Ijtimoiy pedagogika o'z mohiyatiga ko'ra, amaliyotni ma'lum qiluvchi va shaxslarning o'z imkoniyatlarini to'liq ro'yobga chiqarishda qo'llab-quvvatlashga qaratilgan tadbirlarni shakllantiradigan tamoyillar to'plamiga asoslanadi. Ushbu maqolada biz ijtimoiy pedagogikaning asosiy tamoyillari va ularning ijobiy munosabatlarni, imkoniyatlarni kengaytirish va ijtimoiy inklyuziyani rivojlantirishdagi ahamiyatini ko'rib chiqamiz.

Ijtimoiy pedagogikaning tamoyillari:

1. Inson qadr-qimmatini hurmat qilish: Ijtimoiy pedagogikada har bir shaxsning o'ziga xos qadr-qimmatini va qadr-qimmatini chuqur hurmat qilish muhim o'rin tutadi. Bu tamoyil har bir insonning kelib chiqishi va sharoitidan qat'i nazar, mehr-oqibat, hamdardlik va tushunish bilan muomala qilish muhimligini ta'kidlaydi.
2. Vakolat berish va ishtirok etish: Ijtimoiy pedagogika shaxslarga o'z hayoti va jamiyatlarini shakllantirishda faol ishtirok etish imkoniyatini berishga intiladi. Ishtirok etish va o'z taqdirini o'zi belgilashni rag'batlantirish orqali ijtimoiy pedagoglar o'zlari ishlayotgan odamlarda vakolat va mulkchilik tuyg'usini rivojlantirishga qaratilgan.
3. Munosabatga asoslangan yondashuv: Ijobiy va qo'llab-quvvatlovchi munosabatlarni o'rnatish ijtimoiy pedagogikaning markazida yotadi. Haqiqiy aloqalar va mazmunli o'zaro ta'sirlar orqali ijtimoiy pedagoglar odamlar o'zlarini qadrlash, eshitish va hurmat qilishlarini his qiladigan tarbiyaviy muhitni yaratadilar.
4. Yaxlit rivojlanish: Ijtimoiy pedagogika farovonlikning jismoniy, hissiy, kognitiv va ijtimoiy jihatlarining o'zaro bog'liqligini tan olgan holda inson rivojlanishining yaxlit ko'rinishini qabul qiladi. Butun shaxsga murojaat qilib, ijtimoiy pedagoglar o'z hayotida muvozanat va qoniqishga erishishda odamlarni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan.
5. Ijtimoiy adolat va inklyuzivlik: Ijtimoiy adolat va inklyuziyaga sodiqlik ijtimoiy pedagogika amaliyotini boshqaradi. Tenglik, xilma-xillik va inson huquqlarini himoya qilish orqali ijtimoiy pedagoglar kamsitishlarga qarshi kurashish, ijtimoiy hamjihatlikni rag'batlantirish va hamma uchun adolatli jamiyat yaratish uchun ishlaydi.

Nazariy asoslar:

Ijtimoiy pedagogika gumanistik psixologiya, tanqidiy nazariya va ijtimoiy konstruktivizmni o'z ichiga olgan bir qator nazariy nuqtai nazardan ma'lumot beradi. Bu nazariy asoslar inson taraqqiyoti, ta'lim jarayonlari va ijtimoiy dinamikasini chuqurroq tushunish imkonini beradi, ijtimoiy pedagogika tamoyillari va amaliyotini shakllantiradi.

Ijtimoiy pedagogikaning nazariy asoslari istiqbollarning boy gobelenidan kelib chiqadi, ularning har biri inson taraqqiyoti, ta'lim jarayonlari va ijtimoiy dinamika haqida o'ziga xos tushunchalarni beradi. Gumanistik psixologiya, tanqidiy nazariya va ijtimoiy konstruktivizm kabi fanlardan nazariyalarni birlashtirib, ijtimoiy pedagogika o'z tamoyillari va amaliyotidan ma'lumot beruvchi kompleks yondashuvga aylandi.

1. Gumanistik psixologiya:

- Gumanistik psixologiya tug'ma ezgulik va shaxsning o'sishi uchun salohiyatga urg'u beradi. Bu istiqbol farovonlikni oshirish va potentsialni ro'yobga chiqarishda o'z-o'zini anglash, shaxsiy agentlik va ijobiy munosabatlar muhimligini ta'kidlaydi.

- Ijtimoiy pedagogika kontekstida insonparvarlik psixologiyasi har bir shaxsning o'ziga xos qadr-qimmatini va qadr-qimmatiga bo'lgan ishonchni bildiradi, amaliyotchilarni o'z ishiga hamdardlik, hurmat bilan yondashishga va har tomonlama rivojlanishni rag'batlantirishga yo'naltiradi.

2. Tanqidiy nazariya:

- Tanqidiy nazariya tengsizlik va adolatsizlikni tushunish va unga qarshi kurashish uchun kuch dinamikasini, ijtimoiy tuzilmalarni va zulm tizimlarini tekshiradi. Ijtimoiy o'zgarish va ozodlikka intilishdan kelib chiqqan tanqidiy nazariya mavjud me'yorlar va amaliyotlarni tanqidiy tekshirishni rag'batlantiradi.

- Ijtimoiy pedagogika doirasida tanqidiy nazariya ijtimoiy adolat, inklyuzivlik va imkoniyatlarni kengaytirishga bag'ishlanish haqida ma'lumot beradi. Tarkibiy to'siqlarni bartaraf etish va tenglikni targ'ib qilish orqali ijtimoiy pedagoglar shaxslar va jamoalar uchun yanada adolatli va adolatli muhit yaratishga harakat qiladilar.

3. Ijtimoiy konstruktivizm:

- Ijtimoiy konstruktivizm bilim va tushunish boshqalar va atrof-muhit bilan o'zaro ta'sir qilish orqali ijtimoiy jihatdan qurilganligini ta'kidlaydi. Bu nuqtai nazar o'rganish va rivojlanishda ijtimoiy kontekst, hamkorlik va umumiy ma'no yaratish muhimligini ta'kidlaydi.

- Ijtimoiy pedagogika sohasida ijtimoiy konstruktivizm shaxslarning o'sishi va farovonligini qo'llab-quvvatlashda munosabatlar, muloqot va tajribaviy o'rganishning ahamiyatini ta'kidlaydi. Ijtimoiy pedagoglar tadqiqot va hamkorlikni rag'batlantiradigan tarbiyalash muhitini yaratish orqali mazmunli o'rganish tajribasini osonlashtiradi.

Ijtimoiy pedagogika gumanistik psixologiya, tanqidiy nazariya va ijtimoiy konstruktivizm tushunchalariga tayanib, inson taraqqiyoti, ta'lim jarayonlari va ijtimoiy dinamika haqidagi tushunchalarini boyitadi. Ushbu nazariy asoslar ijtimoiy pedagogik jarayonlar bilan shug'ullanuvchi shaxslar, oilalar va jamoalar uchun amaliyotga rahbarlik qilish, tadbirlarni shakllantirish va ijobiy natijalarga erishish uchun mustahkam asos yaratadi. Shaxsiga yo'naltirilganlik, tanqidiy fikrlash va hamkorlikda o'rganishni qadrlaydigan integral yondashuv orqali ijtimoiy pedagogika shaxslarga

kuch beruvchi va ijtimoiy o'zgarishlarni rag'batlantiradigan dinamik soha sifatida rivojlanishda davom etmoqda.

Amaliy ilovalar:

Ijtimoiy pedagogika turli sharoitlarda, jumladan, maktablarda, turar-joy binolarida, jamoat markazlarida va yoshlar tashkilotlarida qo'llaniladi. Ijtimoiy pedagoglar bolalar, yoshlar, kattalar va oilalar bilan ishlaydi, farovonlik, chidamlilik va ijtimoiy integratsiyani rivojlantirish uchun yordam, yo'l-yo'riq va ta'limni taklif qiladi.

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, ijtimoiy pedagogika tamoyillari inson rivojlanishi, ijtimoiy inklyuziya va imkoniyatlarni kengaytirish uchun keng qamrovli asoslarni taklif qiladi. Ijtimoiy pedagoglar hurmat, ishtirok etish va ijtimoiy adolat qadriyatlarini qo'llab-quvvatlagan holda, shaxslar va jamoalarni o'zlarining to'liq imkoniyatlarini ro'yobga chiqarishda qo'llab-quvvatlashda muhim rol o'ynaydi. Ijtimoiy pedagogika imkoniyatlarini o'rganishda davom etar ekanmiz, uning barcha uchun yanada mehr-oqibatli, adolatli va inklyuziv jamiyatni yaratishdagi o'zgaruvchan salohiyati haqida eslatib o'tamiz.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abdullaeva, Shoir Kh, et al. "Professional communication competence Psychologist." SPAST Abstracts 2.02 (2023).
2. Urishov, Shakir. "USING INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN TEACHING LATIN AND MEDICAL TERMINOLOGY." Academic International Conference on Multi-Disciplinary Studies and Education. Vol. 1. No. 19. 2023.
3. Urishov, Shakir. "EFFECTIVENESS OF EDUCATIONAL METHODS AND TOOLS IN THE LESSON." Innovative research in modern education 1.8 (2023): 93-95.
4. Urishov, Shakir. "DESIGNING PEDAGOGICAL SUBJECTS. A DYNAMIC APPROACH TO TEACHING METHODOLOGY." Академические исследования в современной науке 2.22 (2023): 48-51.
5. Urishov, Shakir Mamatalievich. "Biblical Guidelines for Educational Systems." The Peerian Journal 23 (2023): 15-17.
6. Urishov, Shakir. "IMPROVING THE TECHNOLOGY OF ORGANIZING INDEPENDENT EDUCATION OF STUDENTS THROUGH PEDAGOGICAL FACILITATION." Академические исследования в современной науке 2.22 (2023): 52-54.
7. Urishov, Shakir Mamatalievich. "The Role of Modern Pedagogical Technologies in the Development of the Science of Pedagogy." Journal of Pedagogical Inventions and Practices 25 (2023): 15-17.